



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

EGYÉB POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

IKT. SZÁM: VII/ /2021.
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2021. ÁPRILIS 20.

Helyszín: videokonferencia
Időpont: 2021. április 20. 14.30

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára, az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport (a továbbiakban: Tematikus Munkacsoport) elnöke köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy a Tematikus Munkacsoport mint Családjogi Civil Munkacsoport utoljára 2020. december 14-én ülésezett dr. Varga Judit miniszter részvételével, amely alkalommal megtárgyalta a jogalkotási lépések a polgári eljárásjog területén, valamint a jogalkotási lépések a büntetőjog területén napirendi pontokat. Jelezte, hogy 2021. április 29-én lesz a Családjogi Civil Munkacsoport soron következő ülése. **Dr. Völner Pál** ismertette a napirendet.

1. Magyarország ENSZ Egyetemes Időszakos Felülvizsgálata (UPR) során kapott, a tematikus munkacsoportok feladatkörét érintő ajánlások végrehajtása

Dr. Völner Pál elmondta, hogy az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport feladatkörébe tartozó ajánlások listája, valamint a UPR felülvizsgálatról szóló rövid, tájékoztató diasor a meghívóval együtt megküldésre került a Munkacsoport tagjai részére. Elmondta, hogy az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportban szintén megtárgyalásra került a UPR ajánlások végrehajtása.

Sándor Bea a Háttér Társaság képviselőjében elmondta, hogy a Gyűlölet-bűncselekmények Elleni Munkacsoport árnyékjelentést nyújtott be az UPR felülvizsgálatra. A jelentés kiemeli annak jelentőségét, hogy 2019-ben megjelent egy protokoll a rendőrség és ügyészség számára a gyűlölet bűncselekmények kezeléséről. Ugyanakkor kitér arra, hogy hol vannak még hiányosságok. Elsősorban azzal kapcsolatban, hogy jelenleg is zajlanak a szervezetek által képviselt ügyek, amelyekben a rendőrség a szélsőjobboldali szervezetek tagjaival, megmozdulásaival, különböző rendezvényeken való magatartásával nem tesz megfelelő nyomozati lépéseket, és nem veszi figyelembe a közösség tagjai elleni erőszak megvalósulását. Nincs átlátható információ a képzésekről és azok struktúrájáról, ami nagyon fontos eleme ennek a protokollnak. Voltak megvalósult képzések, a Háttér Társaság is tartott képzést rendőrök részére, de ezek államilag támogatott, kevésbé átlátható, kevés szakembert elérő képzések. Helyi szinten gyakran elakadnak a gyűlölet-bűncselekmény bejelentések és nem jutnak el arra a szintre, ahol a speciálisan erre képzett rendőrök foglalkoznának vele. A jelentés kiemeli továbbá az adatgyűjtés hiányosságait, a célcsoportok nem jelölhetőek meg, így nem megfelelően értelmezhetőek az adatok, illetve például az ítélet nem követhető nyomon. Ha az adatgyűjtés nem valósul meg pontosan, akkor nem mérhető sem a változás, sem a gyűlölet-bűncselekmények megfelelő kezelése. Az árnyékjelentés kitér az áldozatsegítő szolgálatok kérdésére. Több változás is történt, 2017-ben, 2021 januárjában. Ezért sem mérhető, hogy hogyan működnek az áldozatsegítő szolgálatok. Keveseknek jár, anyagi helyzet alapján ingyenes jogi segítség, bonyolult a bürokrácia. Nem történt gyűlölet-bűncselekmény specifikus képzés az Áldozatsegítő Szolgálatok munkatársai számára. Az árnyékjelentés kitér arra, hogy egyes kormányzati szereplők gyűlöletbeszédnek minősíthető mondatai mennyire meghatározzák a közállapotokat. Elmondta, hogy a Háttér Társaság részt vesz egy monitorozó tevékenységben, az Európai Bizottság megrendelésére az Európai Unió számos tagállamában civil szervezetek és szakértők monitorozzák, hogy a közösségi

médiaszolgáltatók hogyan felelnek meg az általuk elfogadott irányelveknek. 2016-ban az Európai Bizottsággal kötött viselkedési szabályzatban vállalták a szolgáltatók, hogy ha bejelentést kapnak gyűlöletbeszéd esetekről, azt 24 órán belül elbírálják és eltávolítják. Annak nyomán, hogy a kormányzati szereplők szembe állítják az LMBT emberek jogait a gyermekek jogaival, a 2021 márciusában lezáruló monitorozási ciklusban rengeteg gyűlöletbeszéd megnyilvánulás történt. Ez egy nagy változás. **Sándor Bea** hangsúlyozta, hogy a gyűlöletbeszéd az előszobája a gyűlölet-bűncselekménynek.

Dr. Völner Pál megköszönte a hozzászólást. Visszautasította, hogy a kormányzati szereplők részéről bármilyen gyűlöletbeszéd megnyilvánulna. Ezeket esetekkel alá kell támasztani. Az általánosan kijelentett fajsúlyos vádakkal nem lehet mit kezdeni, az a párbeszédet teszi értelmetlenné. Kérte, hogy adjanak konkrét leírást, amelyre lehet reagálni. Amik elhangzottak, hogy a gyermekek jogainak hol vannak a határai, illetve a gyermekek nevelésére mi van pozitív vagy negatív hatással, azok beleférnek a véleménynyilvánítás szabadságába. Szakmai viták során kifejtett véleményeket nem sorolhatják be a gyűlöletbeszéd körébe, mert akkor értelmét veszíti ez a meghatározás. Kérte, hogy a munkacsoportülés témáját ne vigyék el ebbe az irányba, mert az nem visz előre, sértettségeket szülhet. Az áldozatsegítéssel kapcsolatosan elmondta, hogy a Családjogi Civil Munkacsoport a családok védelmével foglalkozik, melynek körében foglalkoznak az áldozatsegítés szerepével is. Elmondta, hogy már 6 Áldozatsegítő Központ működik Magyarországon és a cél, hogy az Igazságügyi Minisztérium minden megyében tudjon ilyen működtetni. Ezek a pozitív, előre mutató folyamatok. A képzésekkel kapcsolatosan elmondta, hogy megérti, ha a szervezetek a képzést a kezükbe akarják venni, vagy ha hiányolnak valamit belőle. Ezeket meg lehet vitatni. Az államnak van egyfajta felépítése, szervezeti rendszere, képzési rendszere, ennek kialakítása megvitatható, de nem lehet ad hoc jelleggel, kívülről rángatni, mert az a szervezet működését veszélyeztetné. A stabil működés mindenképpen elvárható ahhoz, hogy kiszámítható döntések, segítségek szülessenek.

Sándor Bea elmondta, hogy az angolban és a szakmai nyelvben is inkább a gyűlöletbeszéd kifejezést használják, Magyarországon pontosabban fogalmazzuk, intoleráns beszédnek nevezik ezt a fajta megnyilvánulást. Megerősítette, hogy van összefüggés az olyan kijelentésekkel az oktatás kapcsán, kiadványok kapcsán vagy az LMBT emberek pusztja megjelenése kapcsán, mint vörös vonal, el a kezekkel a gyerekeinktől, vagy, mint amikor politikai szereplő az örökbefogadást pedofiliához hasonlítja. Ezek határozottan intoleráns beszédnek minősíthetők, olyan vádaskodást tartalmaznak, melyek felerősítenek olyan szélsőséges nézeteket, amelyek megjelennek az események megzavarásában, egyenruhás, szélsőséges csoportok gyülekezésében, közösség tagjai elleni erőszak elkövetésében és a megszorodott, fizikai erőszakkal fenyegetőző, arra uszító gyűlöletbeszédnek számában az interneten. Az EU Bizottság összegzése, bár nem tér ki a részletekre, de egy tanulságos összegzés, amely méri, hogy milyen szövegek érik el a közösségi médiát. Azt méri, hogy a szolgáltatók eltávolítják-e és mennyi idő alatt ezeket a megnyilvánulásokat. **Sándor Bea** az áldozatsegítéssel kapcsolatban hozzátette, hogy a megfelelő képzések kidolgozása, ezek strukturális megvalósítása időbe telik. Az IM által közölt adat - mely szerint 2014. jan. 1. és 2019. dec. 31. között, 5 éven át az áldozatsegítőkhöz 2 fő jutott el, aki gyűlöletbűncselekmény áldozata - megkérdőjelezi, hogy az intézmény úgy működik-e, hogy a gyűlölet-bűncselekmény áldozatai valóban eljutnak-e oda, ahol megfelelő segítséget kapnak. Ennek nagyon sok összetevője van, hogy milyen tudással kell rendelkezni, hogy honnan kell informálódni, hogy a rendőrség és a hatóságok felismerjék, hogy áldozatsegítő szolgálathoz küldje őket, továbbá, hogy ezek mennyire elérhetők és ott milyen bánásmódban részesülnek, hogyan rögzítik az adatokat. Ezekkel az összetett kérdésekkel foglalkozni kell, annak érdekében, hogy az áldozatsegítő szolgálat valóban elérhető, hozzáférhető legyen a gyűlölet-bűncselekmények áldozatai számára.

Dr. Völner Pál megköszönte a hozzászólást, mellyel sikerült árnyalni az intolerancia és a gyűlöletbeszéd közötti határvonalat, annak érdekében, hogy a jelenségekről pontosabban lehessen beszélni. Az Áldozatsegítő Központokkal kapcsolatban felajánlotta, hogy megküldenek egy anyagot a Tematikus Munkacsoport tagjai részére, amely az esetszámokat és a legutóbbi idők változásait tartalmazza, hogy hogyan sikerült proaktívra tenni a kapcsolatfelvételt. Folyamatosak az erőfeszítések és bővül a tevékenység, mellyel az eredményesség is javulni fog. Megköszönte a

közösségi média szabályozásával kapcsolatos felvetést is. Abban teljes az egyetértés, hogy nem tett jót a közbeszéd színvonalának az arctalan hozzászólások világa. Az Európai Unióban is történnek erőfeszítések, a nagy cégek is próbálják ezt a szabályozást megalkotni. A Kormány is elkezdte ezt a feladatot, de miután az Unióban vannak előre mutató és nagyobb térben megvalósuló szabályozások, pozitív kilátások, majd ahhoz kapcsolódóan tudják a lehetséges belső szabályozást hozzátenni. Minden csoport külön érzékeny, oda kell figyelni a specialitásokra, amelyek a különböző csoportok vonatkozásában megjelennek. Szemben állunk egy általános jelenséggel, a közbeszéd általános romlása látható.

2. napirendi pont: Egyebek

A napirendi pont keretében nem volt felvetés. **Dr. Völner Pál** lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Kanta Tamás titkárságvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Környei László Éva kabinetfőnök, IM

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál parlamenti államtitkár, IM